

Национална програма от мерки за контрол на доматиен миниращ молец *Tuta absoluta* Meyrick (Lepidoptera)

Автор(и): Растителна защита
Дата: 25.03.2017 Брой: 3/2017

*Изготвянето на Националната програма от мерки за контрол срещу доматиения миниращ молец *Tuta absoluta* се налага с цел ограничаване загубите и разпространението на неприятеля в страната, чрез определяне на пакет от мерки за мониторинг и контрол. Настоящата програма е предназначена за специалисти – агрономи и земеделски производители, в тяхната дейност по опазване на растенията от неприятеля.*

Доматеният миниращ молец *Tuta absoluta* произхожда от Южна Америка и през последните години се разпространи в редица страни от европейския континент. В България, видът е установен за първи път през 2009 г., с помощта на феромонови уловки в Пловдивски, Пазарджишки, Хасковски райони и в района на гр. София - стокова борса Слатина. През 2011 г. агресивният вредител е установен на територията на 21 области в страната.

Доматеният миниращ молец *Tuta absoluta* Meyrick, 1917 (Lepidoptera) е изключително опасен неприятел по доматиите, като напада патладжан, фасул, картофи, пипер, украсни видове от сем. Solanaceae, черно куче грозде, татул и други. Гъсеницата на *Tuta absoluta* минира листата, поврежда стъблата и се вгризва в плода на растенията, причинявайки значителни загуби от

доматената реколта в оранжерии и на открито, като щетите могат да достигнат 100%. Повредените плодове намират трудна реализация на пазара и по този начин се ограничава износа на качествена продукция.

Доматеният миниращ молец е поливолтинен вид с висок репродуктивен потенциал и в зависимост от условията на околната средата, може да развие до 12 поколения годишно. Наличието на широк кръг от гостоприемници у нас и скритият начин на живот на ларвите, допълнително затруднява контрола на неприятеля и може

да причини огромни щети в производството на домати, както в оранжерии, така и на открито. Неправилното провеждане на химичния контрол и честата употреба на инсектициди със сходен механизъм на действие, води до развитие на резистентни популации. Голям процент от земеделските производители не са запознати и информирани за морфологията, биологията и повредите причинени от доматения миниращ молец, както и с методите за контрол. Понякога контрола се провежда неадекватно и не навсякъде, при пълна липса на синхрон между земеделските производители.

Националната програма е разработена на основание чл. 6, т. 2 от Закона за защита на растенията от Министерство на земеделието и храните,

Българска агенция по безопасност на храните - дирекция РЗ и ККППЗ, Централна лаборатория по карантина на растенията и Център за оценка на риска; Аграрен Университет в гр. Пловдив и Институт за Защита на Растенията в гр. Костинброд. В нея са ползвани материали, научни разработки, данни, таблици, презентации, снимков материал от EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization), IRAC (The Insecticide Resistance Action Committee), USDA (United States Department of Agriculture), Russell IPM, Koppert Biological Systems, Biobest sustainable crop management и други.

Национална програма от мерки за контрол на доматен миниращ молец *Tuta absoluta* Meyrick (Lepidoptera) може да намерите [ТУК](#)